

Received: Aug. 28, 2017 • Revised: Apr. 18, 2018 • Accepted: May 9, 2018

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านการเงิน ก่อนและหลัง
การควบรวมกิจการของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2558
Analysis of Financial Performance Before and After
Mergers and Acquisitions of Commercial Banks Listed on
The Stock Exchange of Thailand Between 2008 – 2015

ปริญญา มาดี (Prinya Madee)¹
ปริญญา มากลิน (Parinya Maglin)²

บทคัดย่อ

การควบรวมและซื้อกิจการ (Mergers and Acquisitions: M & A) ในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2558 ของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีจำนวน 6 ธนาคาร ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านการเงิน ก่อนและหลังการควบรวมกิจการ โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน Paired t-test ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน 5 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการทำกำไร 2) ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 3) นโยบายทางการเงิน 4) สภาพคล่อง และ 5) ความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้น โดยใช้ข้อมูลรายปี ในช่วงก่อนและหลังการควบรวมกิจการอย่างละ 3 ปี พบว่ามี 4 ธนาคาร ที่ความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้นจากกำไรสุทธิหลังจากการควบรวมกิจการเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย TCAP (บริษัททุนธนาชาติ

¹ นักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 และเป็นผู้นิพนธ์ประสานงาน อีเมล: prinya_jo@hotmail.com (Student, Master of Business Administration Program in Finance, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Phitsanulok Road, Dusit District, Bangkok 10300, Thailand, Corresponding Author, email: prinya_jo@hotmail.com)

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 (Thesis Advisor, Lecturer, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Phitsanulok Road, Dusit District, Bangkok 10300, Thailand)

จำกัด (มหาชน)) SCB (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)) BBL (ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)) และ BAY (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน))

คำสำคัญ: การควบรวมกิจการ, ธนาคารพาณิชย์, ผลการดำเนินงานด้านการเงิน

Abstract

There were 6 mergers and acquisitions (M & A) of commercial banks listed on the Stock Exchange of Thailand during 2008 – 2015. This study analyzed financial performance before and after the M & A. The paired t-test technique was used to test hypotheses. Financial ratios were used in 5 areas including 1) profitability, 2) operating efficiency, 3) financial policy, 4) liquidity, and 5) wealth of shareholders. Annual data were used 3 years before and 3 years after the M & A. The study found that there were 4 banks that increased shareholder wealth from net income after the M & A including TCAP (Thanachart Capital Public Company Limited), SCB (Siam Commercial Bank Public Company Limited), BBL (Bangkok Bank Public Company Limited), and BAY (Bank of Ayudhya Public Company Limited).

Keywords: *Mergers and Acquisitions, Commercial Bank, Financial Performance*

บทนำ

จากวิกฤตการณ์ด้านการเงินของไทยในปี พ.ศ. 2540 จนกระทั่งถึงวิกฤตสินเชื่อต่อคุณภาพของสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2550 ภาครัฐได้มีการกำหนดกฎระเบียบ และมาตรฐานใหม่ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความน่าเชื่อถือให้กับสถาบันการเงิน ขณะที่กลุ่มธุรกิจการเงินในประเทศไทยต่างพัฒนาตัวเองให้มีความแข็งแกร่งและช่วงชิงความได้เปรียบในการแข่งขันผ่านกลยุทธ์ต่างๆ กลยุทธ์หนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2558 คือกลยุทธ์การควบรวมและซื้อกิจการ Rose and Hudgins (2010) ได้กล่าวว่าปัจจุบันกลุ่มธุรกิจการเงินเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีการแข่งขันกันสูงมาก มีการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินทั้งด้านผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า และช่วงชิงส่วนแบ่งทางการตลาด กลยุทธ์การซื้อและควบรวมกิจการเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าวอย่างรวดเร็ว หัวใจสำคัญของกลยุทธ์การซื้อและควบรวมกิจการ คือ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ถือหุ้นอย่างยั่งยืนเมื่อเทียบกับก่อนการขยายกิจการ จากการศึกษาผลการดำเนินงานด้านการเงินหลังจากการควบรวมกิจการของนักวิจัยในหลายประเทศด้วยอัตราส่วนทางการเงินพบว่า มีทั้งการพัฒนาที่ดีขึ้น ไม่มี

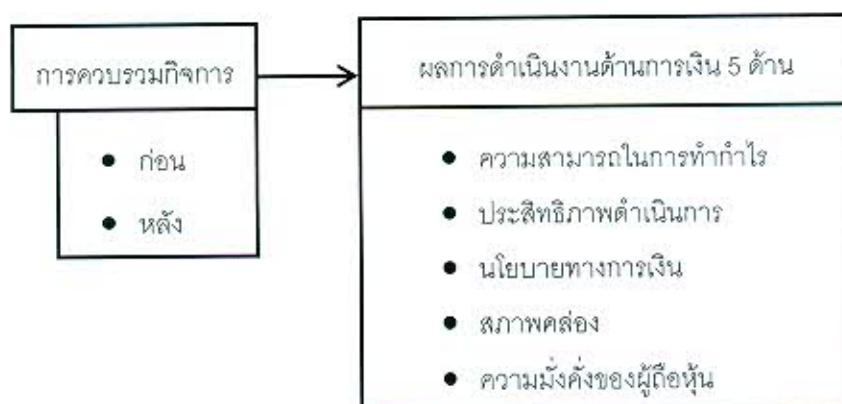

การเปลี่ยนแปลง และแย่ง จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านการเงิน ก่อนและหลังการควบรวมกิจการของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2558 เพื่อทราบถึงผลกระทบจากการควบรวมกิจการที่มีผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อภาคธุรกิจธนาคารพาณิชย์ที่สนใจใช้วิธีการซื้อและควบรวมกิจการ รวมถึงเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของนักลงทุน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลการดำเนินงานด้านการเงิน ก่อนและหลังการควบรวมกิจการของธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2558

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

Huian (2012) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในประเทศโรมาเนีย หลังจากควบรวมกิจการระหว่างปี 1998 – 2008 จำนวน 12 ธนาคาร โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและมัธยฐานของอัตราส่วนทางการเงินหลังจากควบรวมกิจการจำนวน 3 ปี กับค่าเฉลี่ยและมัธยฐานของอุตสาหกรรมพบว่าธนาคารไม่สามารถพัฒนาอัตราส่วนทางการเงิน Return on Equity (ROE) และ Return on Assets (ROA) แต่ค่าเฉลี่ยและมัธยฐานของ Net Interest Margin (NIM) กลับมีค่าสูงกว่าค่าของอุตสาหกรรม

Aruna and Nirmala (2013) ศึกษาบริษัทเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีการควบรวมกิจการในประเทศอินเดีย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจำนวน 3 บริษัท โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินในช่วงก่อนและหลัง

ควบรวมกิจการอย่างละ 4 ปี และทดสอบสถิติ Independent sample t-test พบว่าสองในสามตัวอย่างไม่พบความแตกต่างของความสามารถในการทำกำไรหลังจากการควบรวมกิจการ

Kalra (2013) ศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของอินเดียที่มีการควบรวมกิจการระหว่าง 1 เมษายน ค.ศ. 2008 – 31 มีนาคม ค.ศ. 2009 จำนวน 47 บริษัท โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน 4 กลุ่ม คือ อัตราส่วนสภาพคล่อง ความสามารถในการทำกำไร ประสิทธิภาพการดำเนินงาน และความสามารถในการชำระหนี้ ในช่วงก่อนและหลังควบรวมกิจการอย่างละ 3 ปี และใช้สถิติ Pair t-test จากการศึกษาพบว่าบริษัทเพียงไม่กี่รายที่มีการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญในอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 4 กลุ่ม และบริษัทส่วนใหญ่ที่ทำการควบรวมในช่วงเวลาดังกล่าวกลับมีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร

Naga and Tabassum (2013) ได้ศึกษาการควบรวมกิจการของธนาคาร HDFC Bank และ Indian Overseas Bank ในประเทศอินเดีย พบว่า Gross profit margin ของ HDFC Bank มีการพัฒนาดีขึ้นขณะที่ Net profit margin, Return on Capital Employed, และ Debt to Equity Ratio ของ Indian Overseas Bank มีการพัฒนาที่แย่ลง ตรงข้ามกับ Operating profit margin และ ROE กลับมีการพัฒนาที่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Abbas et al. (2014) ได้ศึกษาการควบรวมกิจการของธนาคารในประเทศปากีสถานระหว่างปี 2008-2009 จำนวน 10 ธนาคาร ผ่านอัตราส่วนทางการเงิน 3 ด้าน คือ ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่อง และนโยบายทางการเงิน พบว่าส่วนใหญ่ผลการดำเนินงานด้านการเงินของธนาคารหลังจากการควบรวมไม่มีการพัฒนาที่ดีขึ้น

Lai et al. (2015) ได้ศึกษาการควบรวมกิจการของธนาคารในประเทศมาเลเซียช่วงปี 2000 จำนวน 9 ธนาคาร จากอัตราส่วนทางการเงิน พบว่าไม่มีการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญในผลประกอบการและประสิทธิภาพจากการควบรวมกิจการธนาคารพาณิชย์

Singh (2015) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานของธนาคาร ICICI หลังจากซื้อธนาคาร Sangli ในเดือนเมษายน 2007 และธนาคาร Rajasthan ในเดือนพฤษภาคม 2010 โดยการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานช่วงก่อนและหลังจากควบรวมกิจการอย่างละ 4 ปี ผ่านอัตราส่วนทางการเงินโดยใช้สถิติ Paired t-test พบว่าอัตราส่วนทางการเงินจำนวนครึ่งหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากทั้ง 2 กรณี

Pandeewari (2016) ได้ศึกษาความแตกต่างของผลการดำเนินงานหลังจากการควบรวมกิจการในปี 2008 ของธนาคาร Centurion Bank of Punjab และ HDFC Bank ในประเทศอินเดีย โดยใช้ t-test กับอัตราส่วนทางการเงิน พบความแตกต่างในช่วงก่อนและหลังการควบรวมกิจการของอัตราส่วนทางการเงินดังต่อไปนี้ Centurion Bank of Punjab พบว่า Earnings per Share, Tier 1 Capital Ratio, Total Capital Ratio, Dividend per Share, Book Value per Share, และ Market Price per Share เพิ่มขึ้น

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหลังจากควบรวมกิจการ ขณะที่ HDFC Bank พบว่า Tier 1 Capital Ratio และ Total Capital Ratio เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรงกันข้ามกับ Dividend per Share ซึ่งลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยศึกษาจาก ธนาคารพาณิชย์ที่มีการควบรวมกิจการระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2558 จำนวนทั้งหมด 6 ธนาคาร ได้แก่ 1) บริษัททีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (TISCO) 2) บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) (TCAP) 3) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (SCB) 4) ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) (KKP) 5) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BBL) และ 6) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) (BAY)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านการเงิน ก่อนและหลังการควบรวมกิจการของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2558 ได้ทำการศึกษาโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบความแตกต่างระหว่างผลประกอบการในช่วงก่อนและหลังการควบรวมกิจการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยทำการเก็บข้อมูลจากรายงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่มีการควบรวมกิจการระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2558 จำนวนทั้งหมด 6 ธนาคาร แบ่งช่วงระยะเวลาออกเป็น 2 ช่วง คือ ก่อนควบรวมกิจการจำนวน 3 ปี และหลังควบรวมกิจการจำนวน 3 ปี ตามแนวทางของ Radha, Naga, and Tabassum (2013) และ Kalra (2013) ในการเปรียบเทียบข้อมูลของแต่ละธนาคารโดยใช้ข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากบริการระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์บนอินเทอร์เน็ต (Set Market Analysis and Reporting Tool หรือ Set SMART)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 1) การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานโดยใช้เทคนิคการทดสอบความแตกต่างของค่ากลางของสองประชากรไม่อิสระ (Paired t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

การกำหนดรูปแบบตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของผลการดำเนินงานด้านการเงินก่อนและหลังการควบรวมกิจการของธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่ง

ประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2558 แบ่งออกเป็น 5 ด้านโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน ประกอบไปด้วย

1. ความสามารถในการทำกำไร คือ อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย
2. ประสิทธิภาพดำเนินงาน คือ Net Interest Margin และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย
3. นโยบายทางการเงิน คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1
4. สภาพคล่อง คือ อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว เงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสดต่อสินทรัพย์รวม
5. ความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้น คือ กำไรต่อหุ้น เงินปันผลต่อหุ้น และอัตราการจ่ายเงินปันผล

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านการเงิน ก่อนและหลังการควบรวมกิจการของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2558 สามารถอธิบายผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการทำกำไรจากอัตรากำไรสุทธิ

ธนาคาร	$\bar{x}$		S.D.		t	Sig
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง		
TISCO	69.67	59.72	4.7893	4.6145	1.888	.200
TCAP	11.91	15.03	3.6771	3.7608	-11.686	.007***
SCB	25.92	24.52	2.0862	0.8121	1.103	.385
KKP	21.72	16.33	1.7177	3.7634	1.973	.187
BBL	23.79	23.87	1.1236	1.7319	-0.063	.956
BAY	13.79	16.16	2.2886	1.9304	-2.193	.160

หมายเหตุ: สัญลักษณ์ *** สัญลักษณ์ ** และ สัญลักษณ์ * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

จากตารางที่ 1 พบเพียง 1 ธนาคาร คือ TCAP ที่มีค่า Sig = .007 < 0.01 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรจากรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากควบรวมกิจการอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติจากค่าเฉลี่ยอัตรากำไรสุทธิในช่วงก่อนควบรวมกิจการ (11.91) < หลังควบรวมกิจการ (15.03)

ตารางที่ 2 การทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการทำกำไรจากอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นเฉลี่ย

ธนาคาร	$\bar{x}$		S.D.		t	Sig
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง		
TISCO	13.0523	23.8071	0.9868	4.5721	-4.849	.040**
TCAP	10.5823	9.3994	0.6177	2.5274	1.068	.398
SCB	16.6300	20.1000	1.2608	1.7000	-2.036	.179
KKP	13.4800	9.8500	1.1130	2.8480	1.650	.241
BBL	11.4970	11.4980	0.2583	1.3473	-0.002	.999
BAY	10.6700	11.1800	2.5143	0.4261	-0.332	.771

หมายเหตุ: สัญลักษณ์ *** สัญลักษณ์ ** และ สัญลักษณ์ * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 พบเพียง 1 ธนาคาร คือ TISCO ที่มีค่า Sig = 0.04 < 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรจากส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นหลังจากควบรวมกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นเฉลี่ยในช่วงก่อนควบรวมกิจการ (13.0523) < หลังควบรวมกิจการ (23.8071)

ตารางที่ 3 พบเพียง 3 ธนาคารมีประสิทธิภาพในการบริหารดอกเบี้ยรับจากสินเชื่อลดลงหลังจากควบรวมกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ BAY มีค่า Sig = 0.038 < 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารดอกเบี้ยรับจากสินเชื่อมีแนวโน้มลดลงหลังจากควบรวมกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากค่าเฉลี่ย Net Interest Margin ในช่วงก่อนควบรวมกิจการ (4.637) > หลังควบรวมกิจการ (4.070) TCAP มีค่า Sig = 0.077 < 0.10 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารดอกเบี้ยรับจากสินเชื่อมีแนวโน้มลดลงหลังจากควบรวมกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากค่าเฉลี่ย Net Interest Margin ในช่วงก่อนควบรวมกิจการ (3.442) > หลังควบรวมกิจการ (2.731) และ SCB มีค่า Sig = 0.055 < 0.10 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 แสดงถึงความมีประสิทธิภาพในการบริหารดอกเบี้ยรับจากสินเชื่อ มีแนวโน้มลดลงหลังจากควบรวมกิจการอย่างมี

ตารางที่ 3 การทดสอบความแตกต่างของประสิทธิภาพการดำเนินงานจาก Net Interest Margin

ธนาคาร	$\bar{x}$		S.D.		t	Sig
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง		
TISCO	3.887	4.314	0.7807	0.6560	-0.697	.588
TCAP	3.442	2.731	0.2507	0.1232	3.382	.077*
SCB	3.660	3.407	0.2563	0.3166	4.104	.055*
KKP	3.876	3.993	0.3743	0.3159	-0.798	.509
BBL	2.517	2.213	1.3545	0.0916	2.333	.145
BAY	4.637	4.070	0.3959	0.2982	5.007	.038**

หมายเหตุ: สัญลักษณ์ *** สัญลักษณ์ ** และ สัญลักษณ์ * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การทดสอบความแตกต่างของประสิทธิภาพการดำเนินงานจากส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย

ธนาคาร	$\bar{x}$		S.D.		t	Sig
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง		
TISCO	3.55	3.90	0.4770	0.6083	-0.788	.513
TCAP	3.23	2.59	0.1835	0.1539	3.982	.058*
SCB	3.66	3.41	0.2563	0.3166	4.104	.055*
KKP	4.50	4.13	0.3464	0.3215	1.054	.403
BBL	3.07	2.34	0.1644	0.0635	12.207	.007***
BAY	3.88	3.88	0.5216	0.2498	0.000	1.00

หมายเหตุ: สัญลักษณ์ *** สัญลักษณ์ ** และ สัญลักษณ์ * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

นัยสำคัญทางสถิติจากค่าเฉลี่ย Net Interest Margin ในช่วงก่อนควบรวมกิจการ (3.660) > หลังควบรวมกิจการ (3.407)

จากตารางที่ 4 พบเพียง 3 ธนาคาร ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารอัตราดอกเบี้ยลดลงหลังจากควบรวมกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ BBL มีค่า Sig = .007 < 0.01 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0

